ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТУРБОГАЗ" м. ХАРКІВ

Консолідований

звіт про управління

за рік, що закінчився 31 грудня 2020р.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«Турбогаз»
Звіт про управління за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

	Стор.
1. Опис діяльності Товариства та організаційна структура	3
2. Результати діяльності	4
3.Активи, зобов'язання та ліквідність Товариства	5
4.Екологічні аспекти	10
5. Кадрова політика та соціальні аспекти	11
6. Ризики	13
7. Дослідження та інновації	15
8.Фінансові інвестиції	15
9.Перспективи розвитку	16
10.Корпоративне управління	16

1.Опис діяльності Товариства та організаційна структура

Звіт про управління Приватного акціонерного товариства «Турбогаз» (далі по тексту - ПрАТ «Турбогаз» або Товариство) за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року, це консолідований звіт, якій включає наступні суб'єкти господарювання:

1. Приватне акціонерне товариство «Турбогаз». Ідентифікаційний код 00158787. Юридична адреса підприємства – 61003, м.Харків, пров.Троїцький, 6/4. Фактично ПрАТ «Турбогаз» знаходиться за адресою: 61003, м.Харків, пров. Троїцький, 6/4.

Приватне акціонерне товариство «Турбогаз» є юридичною особою, має свою печатку, самостійно звітує та сплачує податки.

2. Дочірне підприємство «Дослідний завод ПрАТ «Турбогаз». Ідентифікаційний код 05796417. Юридична адреса підприємства : Харківська область, Балаклійський район, сел. П'ятигірське, вул. Наукова,3. Фактична адреса підприємства: Харківська область, Балаклійський район, сел. П'ятигірське, вул. Наукова,3.

ДП «ДЗ ПрАТ «Турбогаз» є юридичною особою, має свою печатку, самостійно звітує та сплачує податки. Частка ПрАТ «Турбогаз» в уставному капіталі ДП «ДЗ ПрАТ «Турбогаз» складає 100%.

Приватне акціонерне товариство «Турбогаз» - науково-виробниче підприємство, основною діяльністю якого є дослідження, розробка і впровадження турбодетандерних установок, зокрема, низькотемпературних турбохолодильних детандерних агрегатів (детандер компресорних агрегатів) в установках низькотемпературної сепарації природного газу і утилізаційних енергетичних турбодетандерних установок (детандер генераторних агрегатів) для перетворення надлишкового тиску газу на газорозподільних станціях, газорозподільних пунктах і компресорних станціях в електричну енергію.

Застосування автоматизованих установок комплексної підготовки газу з використанням турбодетандерних агрегатів в технології підготовки газу на газоконденсатних родовищах є істотним чинником підвищення технічного рівня промислів. ТДА призначені для отримання глибокого холоду в установках підготовки і переробки природного газу, забезпечуючи перепад температур до 55 ° С. Відповідно з температурою на виході з агрегату ТДА можуть застосовуватися:
- для охолодження природного газу (мінус 2 ° С)
- для вилучення фракції С5 + (до мінус 30 ° С)
- для отримання пропан-бутанової фракції (до мінус 80 ° С)

При розробці кожної нової конструкції використовуються останні досягнення науки і техніки, найсучасніші технології і нові матеріали, що дозволяють надійно працювати в будь-яких кліматичних умовах від арктичних до південних широт. Так в конструкції ТДА застосований магнітний підвіс ротора, що дозволило відмовитися від системи змащення підшипників.

Утилізаційні енергетичні турбодетандерні установки (детандер-генераторні агрегати) (УТДУ) призначені для вироблення електроенергії шляхом рекуперації енергії надлишкового тиску природного газу на вузлах його редукування - газорозподільних станціях (ГРС), на газорозподільних пунктах (ГРП) теплових електростанцій і великих промислових підприємств.

ПрАТ «Турбогаз» також виробляє різне газопромислове обладнання.

ПрАТ «Турбогаз» здійснює повний технологічно замкнутий цикл - від досліджень і розробок до поставки готової продукції, включаючи шефмонтаж, пусконалагоджувальні роботи, навчання обслуговуючого персоналу, гарантійне і післягарантійне обслуговування.

Наші партнери - це найбільші газовидобувні і енергетичні компанії України і країн ближнього і дальнього зарубіжжя.

Наша репутація - наш капітал. Висока якість, надійність і своєчасне виконання договірних зобов'язань - такий принцип роботи колективу. Створюючи конкурентоспроможні вироби, підприємство постійно розширює як ринок збуту своєї продукції, так і її асортимент, прагне задовольнити вимоги замовників і відкрите до взаємовигідної співпраці з усіма учасниками нафтогазового ринку.

ПрАТ «Турбогаз» самостійно визначає свою організаційну структуру, яка носить лінійно-функціональний характер, встановлює чисельність працівників і штатний розклад.

Вищим керівним органом приватного акціонерного товариства «Турбогаз» є загальні збори акціонерів, які вибирають Наглядову Раду, котра призначає Голову Правління ПрАТ. Голова Правління подає в Наглядову Раду для затвердження членів Правління .

Правління, як керуючий орган, формує та затверджує організаційну структуру підприємства.

При формуванні організаційної структури управління організацією використовується блоковий підхід, тобто організація представлена у вигляді ряду відособлених, але взаємозалежних укрупнених блоків.

Функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємства визначаються положеннями про них, які затверджуються в порядку, визначеному статутом підприємства.

Головним завданням Товариства в звітному періоді було недопущення втрати накопиченого потенціалу, створення умов для подальшого розвитку шляхом пошуку зон розширення ринку збуту продукції ПрАТ «Турбогаз», пошуком нових Замовників, розширенням номенклатури продукції.

2. Результати діяльності

Динаміка витрат і структура отриманого доходу наведені в таблиці 2.1:

Таблиця 2.1

Динаміка витрат і структура доходу за 2019 рік

Показник	Сума, тис. грн		Темп росту, %	Темп при-росту падіння, %	Питома вага, %		
	2 020р.	2 019р.			2020р	2019р	змн.
Дохід від реалізації продукції (без ПДВ)	412 247	118 778	347,1	247,1	100,0	100,0	
Собівартість реалізованої продукції	-331 687	-77 487	428,1	328,1	-80,5	-65,2	15,2
Інші операційні доходи	14 235	11 141	127,8	27,8	x	x	x
Адміністративні витрати	-25 974	-19 138	135,7	35,7	-6,3	-16,1	-9,8
Витрати на збут	-13 093	-13 014	100,6	0,6	-3,2	-11,0	-7,8
Інші операційні витрати	-11 889	-19 829	60,0	-40,0	-2,9	-16,7	13,8
Фінансові витрати	-625	-223	280,3	180,3	-0,2	-0,2	0,0
Інші доходи/витрати	-5 041	658	-766,1	-866,1	-1,2	0,6	
Податок (дохід) з податку на прибуток	-5 791	-788	734,9	634,9	-1,4	-0,7	0,7
Чистий прибуток/збиток	32 382	98	33042,9	32942,9	7,9	0,1	7,8
Рентабельність:							
реалізації, % (прибуток / дохід)	7,85%	0,08%	9520,4	9420,4	x	x	x
виробництва,% (прибуток / собівартість)	9,76%	0,13%	7719,3	7619,3	x	x	x

Як видно із Таблиці 2.1, у звітному періоді, збільшився об'єм реалізації продукції. При підвищенні об'єму виробництва і реалізації продукції на 247,1% , собівартість продукції підвищилась на 328,1%. Зростання собівартості більш, ніж об'єм реалізації продукції пов'язано зі зміною номенклатури продукції та регіону збуту.

Величина адміністративних витрат зросла на 35,7%, витрати на збут – на 0,6%. Надані витрати є умовно-постійними, а саме незалежними від об'єму виробництва і реалізації продукції у короткостроковій тимчасовій перспективі. Основна складова витрат це заробітна плата відповідних категорій (адміністрації та служби збуту) та ЄСВ.

Розмір фінансових витрат у звітному періоді складає 0,2% питомої ваги у складі доходу від реалізації продукції. В ході завершення виробництва і реалізації продукції проводяться розрахунки з замовником і повернення банківського кредиту, сплачені суми відсотків враховані у складі витрат операційної діяльності, забезпечуючи позитивну рентабельність ПрАТ «Турбогаз».

За звітний період отримано чистий прибуток у розмірі 32 382 тис. грн., тоді як у 2019р. був 98 тис.грн. Це є наслідком збільшення об'єм реалізації продукції.

У складі інших доходів і витрат відображені результати операцій з оцінки валютних розрахунків, реалізації виробничих запасів та інше.

3. Активи, зобов'язання та ліквідність Товариства

3.1.Динаміка активів, зобов'язань і ліквідності

Аналіз структури та динаміки балансових показників проведено у Таблиці 3.1:

Таблиця 3.1.

Аналіз структури та динаміки балансових показників

Найменування показника (розділу балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 31.12. 2020р.	на 01.01. 2020р.	Абсолютний приріст			на 31.12. 2020р.	на 01.01. 2020р.	Абсолютний приріст
Актив:								
1. Необоротні активи	93 997	62 552	31 445	150,3	50,3	25,8	21,1	4,7
2. Оборотні активи	270 035	233 156	36 879	115,8	15,8	74,2	92,7	-18,5
3. Необороті активи та групи вибуття	0	1 583	-1 583	100,0	0,0	0,0	0,5	0,5
Всього активів	**364 032**	**297 291**	**66 741**	**122,4**	**22,4**	**100,0**	**100,0**	**0,0**
Пасив:								
1. Власний капітал	206 369	173 987	32 382	118,6	18,6	56,7	58,5	-1,8
2. Забезпечення	5 666	3 603	2 063	157,3	57,3	1,6	1,2	0,4
3. Довгострокові забезпечення	0	103	-103	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0
4. Поточні зобов'язання	151 997	119 598	32 399	127,1	27,1	41,8	40,2	1,6
Всього пасивів	**364 032**	**297 291**	**66 741**	**122,4**	**22,4**	**100,0**	**100,0**	**0,0**
Власні оборотні кошти	**112 372**	**109 852**	**2 520**	**102,3**	**2,3**			

Як видно з табл.. 3.1, загальна кількість власних оборотних коштів з збільшилась на 2,3% (на 2 520 тис. грн.), при цьому збільшилась величина необоротних активів.

Зростання активів відбулося за рахунок збільшення оборотних активів на 36879 тис. грн. (на 15,8%) та необоротних активів на 31 445 тис. грн (на 50,3%). У наслідок, до кінця звітного періоду питома вага оборотних активів склала 74,2 % у загальному об'ємі активів підприємства.

Розмір і структура пасивів змінилась наступним чином: зростання рівня поточних зобов'язань на 32 399 тис. грн., власного капіталу на 32 382 тис. грн. Структура пасиву змінилася в порівнянні з минулим роком наступним чином: питома вага власного капіталу протягом 2020 р. зменшилась з 58,54% до 56,7%, а питома вага поточних зобов'язань зросла на 1,6 % з 40,2 % до 41,8%.

Зростання власного капіталу досягнуто завдяки одержанню прибутку у звітному році у розмірі 32 382 тис. грн.

3.2.Аналіз структури і динаміки необоротних активів

Згідно аналізу структури та динаміки необоротних активів (табл. 3.2), найбільшу питому вагу у складі необоротних активів займають основні засоби ПрАТ «Турбогаз» (88,1%) та інвестиційна нерухомість (6,1%), об'єм котрих - на рівні минулого року.

Основне зменшення вартості нематеріальних активів відбулося у зв'язку з переведенням комплекта конструкторської документації на типовий виріб УТДУ-4000 до складу необоротних активів, утримуваних для продажу.

Основне зростання вартості основних засобів відбулося у зв'язку з модерніцаціей та ремонтом основних засобів, впровадженням нового обладнання.

Нарахування зносу основних засобів і нематеріальних активів проводилося у встановленому порядку; станом на кінець звітного періоду показник зносу основних засобів ПрАТ «Турбогаз» складає 50,5%.

Таблиця 3.2

Аналіз структури і динаміки необоротних активів

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Необоротні активи:								
Нематеріальні активи:								
остаточна вартість	3520	6172	2652	175,3	75,3	5,6	6,6	0,9
первісна вартість	8145	12266	4121	150,6	50,6			
накопичена амортизація	4625	6094	1469	131,8	31,8			
Незавершені капітальні інвестиції	44	444	400	1009,1	909,1	0,1	0,0	-0,1
Основні засоби:								
остаточна вартість	55115	82642	27527	149,9	49,9	88,1	87,9	-0,2
первісна вартість	111366	144661	33295	129,9	29,9			
знос	56251	62019	5768	110,3	10,3			
Інші фінансові інвестиції	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	828	828	100,0	100,0	0,0	0,9	0,9
Інвестиційна нерухомість	3791	3867	76	102,0	2,0	6,1	4,1	-1,9
Відстрочені податкові активи	82	44	-38	53,7	-46,3	0,1	0,0	-0,1
Усього необоротних активів	**62552**	**93997**	**31445**	**150,3**	**50,3**	**100,0**	**100,0**	
Процент зносу:								
Нематеріальних активів	56,8%	49,7%	-7,1%	87,5	-12,5			
Основних засобів	50,5%	42,9%	-7,6%	84,9	-15,1			

3.3.Аналіз структури і динаміки оборотних активів

У звітному періоді значно зменшилися запаси сировини і матеріалів на 33 775 тис. грн, об'єм незавершеного виробництва зменшився на 38 405 тис. грн. Це пов'язано з відвантаженням продукції замовникам.

Вкладення у виробництво на заводах-співвиконавців (стаття «аванси видані») зменшилися на 7315 тис. грн.. Має місце суттєве збільшення дебіторської заборгованості покупців за відвантажену продукцію на 108 132 тис. грн.

Питома вага поточних фінансових інвестицій (вкладення у інвестиційні сертифікати пайових інвестиційних фондів) скоротилася, вартість їх зменшилась на суму 4 050 тис. грн. внаслідок переоцінки, виконаної у звітному періоді у порядку, що встановлено законодавством.

Аналіз структури і динаміки оборотних активів проведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Аналіз структури і динаміки оборотних активів

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Оборотні активи:								
Виробничі запаси	87338	53563	-33775	61,3	-38,7	37,5	19,8	-17,6
Незавершене виробництво	57223	18818	-38405	32,9	-67,1	24,5	7,0	-17,6
Готова продукція	27515	27531	16	100,1	0,1	11,8	10,2	-1,6
Товари	16	10	-6	62,5	-37,5	0,0	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи	3422	111554	108132	3259,9	3159,9	1,5	41,3	39,8
Дебіторська заборгованість за рахунками:								
з бюджетом	4081	4899	818	120,0	20,0	1,8	1,8	0,1
за виданими авансами	28825	21510	-7315	74,6	-25,4	12,4	8,0	-4,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	2028	2942	914	145,1	45,1	0,9	1,1	0,2
Поточні фінансові інвестиції	7948	3898	-4050	49,0	-51,0	3,4	1,4	-2,0
Гроші та їх еквіваленти:								
Рахунки в банках	9910	18301	8391	184,7	84,7	4,3	6,8	2,5
Інші оборотні активи	4850	7009	2159			2,1	2,6	0,5
Усього оборотні активи	**233156**	**270035**	**36879**	**115,8**	**15,8**	**100,0**	**100,0**	

3.4. Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань

Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань - таблиця 3.4.

Таблиця 3.4

Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Поточні зобов'язання								
Короткострокові кредити банків	8693		-8693		-100,0	7,1		-7,1
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	8188	30239	22051	369,3	269,3	6,6	19,2	12,5
Поточні зобовязання за розрахунками:								
за одержаними авансами	101859	115164	13305	113,1	13,1	82,7	73,0	-9,6
з бюджетом	144	5504	5360	3822,2	3722,2	0,1	3,5	3,4
зі страхування	75	160	85	213,3	113,3	0,1	0,1	0,0
з оплати праці	535	920	385	172,0	72,0	0,4	0,6	0,1
Поточні забезпечення	3603	5666	2063	157,3	57,3	2,9	3,6	0,7
Інші поточні зобов'язання	104	10	-94	9,6	-90,4	0,1	0,0	-0,1
Усього поточні зобов'язання	**123201**	**157663**	**34462**	**128,0**	**28,0**	**100,0**	**100,0**	

Поточні зобов'язання за звітний період зросли на 34 462 тис. грн.

Зросла кредиторська заборгованість за одержаними авансами на 113,1%, питома вага цієї заборгованості на кінець звітного періоду склала 73 %. Короткострокові кредити банків зменшились на 8 693 тис.грн., кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 22 051 тис. грн, питома вага цієї заборгованості на кінець звітного періоду склала 19,2%.

3.5 Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності

Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності приведено у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності

Найменування показника	Нормативе значення	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст	Темп росту, %	Темп приросту, %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.2...0.5	0,08	0,12	0,04	150,0	50,0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.5…1.0	0,39	1,01	0,62	259,0	159,0
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	2.0…3.0	1,91	1,71	-0,20	89,5	-10,5

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань. До найбільш ліквідної частини активів належать грошові кошти та їх еквіваленти. Показник демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно.

Коефіцієнт швидкої ліквідності індикатор короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. До високоліквідних активів можна віднести грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторську заборгованість і т.д. Цей показник показує рівень платоспроможності компанії.

Коефіцієнт покриття відображає співвідношення оборотного капіталу і поточних зобов'язань , тобто можливість погашення боргів за рахунок розпродажі усіх оборотних активів. Значення цього коефіцієнту зменшилось у порівнянні з минулим періодом і складає на кінець року 1,71. Це дозволяє підприємству повністю покрити поточні зобов'язання, не розпродуючи необоротні активи.

На показник загальної ліквідності значний вплив чинить розмір вартості цінних паперів, що має високі ризики до зниження.

4. Екологічні аспекти

На підприємстві діє інтегрована Система екологічного управління ПрАТ «Турбогаз». Контроль основних екологічних характеристик ПрАТ «Турбогаз» в 2020 році здійснювався відповідно до Процедури П 09.07 «Моніторинг та вимірювання основних екологічних характеристик».

Визначення екологічних характеристик ПрАТ «Турбогаз» здійснювалося експериментально-розрахунковим методом і шляхом проведення контрольних випробувань і вимірювань.

Перевищення лімітів утворення відходів та норм допустимих викидів в атмосферу, встановлених для ПрАТ «Турбогаз» на 2020р виявлено не було.

Діяльність Товариства в області екології спрямована на досягнення наступних цілей в 2020 році:

- вдосконалення системи екологічного управління Товариства шляхом розробки одного нового нормативного документа, на заміну існуючого нормативного документа Системи екологічного управління Товариства;
- зниження споживання кількості електричної енергії шляхом проведення заміни наявних в Товаристві джерел світла на більш ефективні;
- підвищення ефективності використання газу, що застосовується для опалення, шляхом проведення комплексу робіт на одному об'єкті інфраструктури Товариства;
- зниження споживання кількості теплової енергії шляхом проведення заходів на двох об'єктах інфраструктури Товариства;
- недопущення випадків претензій з боку зацікавлених сторін до екологічних аспектів діяльності Товариства.

У 2020 р. роботи по забезпеченню функціонування інтегрованої Системи екологічного управління ПрАТ «Турбогаз» проводилися в наступних напрямках:

- вдосконалення інтегрованої Системи екологічного управління;
- виконання вимог державних нормативних документів і нормативних документів Системи екологічного управління ПрАТ «Турбогаз»;
- виконання заходів, намічених затвердженим документом «Цілі і завдання ПрАТ «Турбогаз» в області екології на 2020 рік»;
- відстеження змін законодавства України в галузі екології;
- контроль основних екологічних характеристик впливу Товариство на навколишнє середовище. Розміщення і утилізація відходів;
- контроль функціонування Системи екологічного управління в ПрАТ «Турбогаз

На протязі звітного 2020 року інтегрована Система управління якістю ПрАТ«Турбогаз» та ДП «ДЗ ПрАТ «Турбогаз» двічі піддавалася зовнішнім аудитам, а саме:

- сертифікаційному аудиту Товариства на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001: 2015, який здійснювався представниками TUV Rheinland;
- наглядовому аудиту ПрАТ «Турбогаз» на відповідність національному стандарту ДСТУ ISO 9001: 2015, які здійснювалися представниками ДП «Харківстандартметрологія».

Результати наглядової інспекції позитивні.

5. Кадрова політика та соціальні аспекти

Кадрова політика Товариства - це цілісна стратегічно орієнтована політика роботи з персоналом підприємства.

Кадрова політика визначає цілі, завдання та принципи їх реалізації в області забезпечення підприємства кадрами. Спрямована на ефективне використання людських ресурсів, своєчасне забезпечення кваліфікованими кадрами, вдосконалення корпоративної культури підприємства, створення мотивації до підвищення професійного рівня співробітників підприємства.

Основними цілями Кадрової політики є:

- збереження, зміцнення і розвиток кадрового потенціалу на підприємстві;
- залучення кваліфікованого персоналу для вирішення поточних і перспективних завдань підприємства;
- підтримання ефективної системи мотивації та стимулювання персоналу;
- формування і зміцнення корпоративної культури підприємства;

Найважливішими умовами досягнення стратегічних цілей підприємства є виконання всіма співробітниками своїх посадових обов'язків, відповідальність керівників за планування, реалізацію і контроль прийнятих рішень в рамках своєї компетенції, виконання підлеглими розпоряджень і вказівок керівників, неухильне дотримання трудової дисципліни.

Правила поведінки на підприємстві регламентуються:

- Трудовим кодексом України;
- Правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- Посадові обов'язки, права і відповідальність закріплені в посадових інструкціях, положеннях і нормативних локальних актах підприємства.

Система цільового навчання і підвищення кваліфікації співробітників, здійснюється наступним чином:

- підготовка кадрів з відривом від виробництва;
- підготовка кадрів без відриву від виробництва;
- перепідготовка кадрів;
- навчання суміжним професіям;

Прагнення працівників до підвищення кваліфікації підтримується і стимулюється керівництвом підприємства, як морально, так і матеріально.

Порушення вимог нормативних локальних актів підприємства, розглядається, як серйозний проступок, що підлягає відповідному покаранню, як матеріального, так і дисциплінарного характеру, аж до звільнення співробітника.

Товариство надає своїм співробітникам можливість брати участь в оптимізації своєї роботи, діяльності структурних підрозділів і підприємства в цілому.

Оплату праці працівників, які перебувають у трудових відносинах з Товариством, проводити відповідно до Кодексу законів про працю України, Закону України «Про оплату праці» та Статутом ПАТ «Турбогаз», а також положеннями ПрАТ «Турбогаз» та іншими нормативними актами. Формування системи оплати праці здійснювати шляхом ранжирування посад. Критерієм при ранжируванні посад є рівень впливу позиції посади на Товариство в цілому і від впливу на кінцевий результат. Система оплати праці являє собою ієрархічну структуру посад, де оплату праці вибудовано по наростаючому принципу.

Заробітна плата складається з:

- Основної заробітної плати;
- Додаткової заробітної плати у вигляді доплат, надбавок, компенсацій;

-Додаткової заробітної плати у вигляді інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Всі зобов'язання Товариства щодо оплати праці, гарантійних, компенсаційних виплат та інших соціальних норм забезпечуються відповідно до чинного законодавства та колективного договору.

Структура чисельності наведена в таблице 5.1.

Таблиця 5.1

Аналіз структури чисельності

Показник	**ПрАТ "Турбогаз"** кількість, чол.		**ДП «Дослідний завод ПрАТ «Турбогаз»** кількість, чол.	
	на 01.01. 2020 р	на 31.01. 2020 р.	на 01.01. 2020р	на 31.01. 2020 р.
Чисельність працюючих	183	190	113	120
Вікова структура персоналу:				
до 35	49	50	22	31
від 36 до 49	46	56	37	40
від 50 до 54	14	16	18	17
від 55 до 59	21	16	26	24
понад 59	53	52	10	8
Статева структура персоналу:				
чоловіки	104	110	67	73
жінки	79	80	46	47
Освітня структура персоналу:				
середнє	16	17	56	60
базову вищу	9	10	20	21
вища	158	163	37	39

Головними напрямками соціальної політики підприємства є: соціальна підтримка і допомога працівникам підприємства та членів їх сімей. Істотну роль грає виконання положень Колективного договору.

Соціальна політика спрямована на захист положення працівників підприємства в багатьох сферах їх культурно-побутового життя і реалізується через систему пільг і гарантій.

Товариство створює на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечує дотримання вимог законодавства щодо прав працівників у в галузі охорони праці.

З цією метою Товариство забезпечує функціонування системи управління охорони праці.

Товариство розробило за участю сторін колективного договору комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів та реалізує їх.

Ефективне використання людських ресурсів забезпечує високі результати, які роблять наше підприємство сильним і успішним.

6. Ризики

Керівництво Товариства визнає, що діяльність Товариства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено:

* кредитний ризик
* ринковий ризик, який включає:
  - відсотковий ризик
  - валютний ризик
  - ризик зміни цін на товари
* ризик ліквідності

Управління ризиками керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

6.1. Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик того, що Товариство понесе фінансові збитки, так як одна сторона контракту не зможе виконати свої зобов'язання по фінансовому інструменту чи клієнтському договору і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Товариство наражається на кредитний ризик, пов'язаний з його операційною діяльністю (насамперед, в частині торгової дебіторської заборгованості).

Управління кредитним ризиком, пов'язаним з клієнтами, здійснюється у відповідності зі встановленою політикою, процедурами та системою контролю. У межах системи управління ризиками Товариство здійснює заходи для мінімізації впливу кредитного ризику:

- встановлення внутрішнього обмеження обсягу дебіторської заборгованості;
- контроль за структурою дебіторської заборгованості;
- аналіз платоспроможності контрагентів;
- здійснення заходів щодо недопущення наявності простроченої дебіторської заборгованості.

Кредитна якість клієнта оцінюється на основі оцінки кредитного рейтингу, виходячи з даної оцінки визначаються індивідуальні ліміти на поставку товарів, робіт чи послуг. Здійснюється регулярний моніторинг непогашеної дебіторської заборгованості клієнтів.

Необхідність визнання знецінення аналізується на кожну звітну дату індивідуально по кожному великому клієнту. Крім того, суми до отримання від дрібних дебіторів об'єднані в однотипні групи та перевіряються на предмет знецінення на колективній основі. За звітний період фінансові активи не знецінилися. Товариство не має майна, яке передане в заставу в якості забезпечення належної йому заборгованості. Товариство оцінює концентрацію ризику відносно торгової дебіторської заборгованості як низьку.

6.2. Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін.

Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на комплектуючі вироби та матеріали, відсоткових ставок та валютних курсів.

Ризик зміни процентної ставки– це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків по фінансовому інструменту буде змінюватись внаслідок несприятливих змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Товариства усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Товариства, так і на справедливу вартість чистих активів. Ризик зміни ринкових процентних ставок не значний.

Для оцінки можливих коливань на комплектуючі вироби та матеріали Товариство використовувало історичну волатильність цін на товарному ринку.

Товариство визнає, що обґрунтовано можливим є коливання ринкових цін. Проведений аналіз чутливості заснований на припущенні, що всі інші параметри залишатимуться незмінними.

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків по фінансовому інструменту буде змінюватись у зв'язку зі змінами в валютних курсах.

Система ідентифікації і оцінки валютних ризиків Товариства включає:

- Інформацію щодо валютної позиції Товариства за видами іноземних валют,
- Методи аналізу коливань валютних курсів для оцінки обсягів можливих втрат,
- Методи оцінювання економічного валютного ризику як непрямого впливу змін валютного курсу на вартість активів, що деноміновані у національній валюті.

Система управління валютними ризиками в Товаристві включає:

- Правила та процедури визначення лімітів валютних позицій та контролю за їх дотриманням у відповідності до рішень керівництва товариства,
- Заходи з обмеження валютних ризиків.

Ризик Товариства відносно зміни обмінних курсів іноземної валюти присутній і обумовлений тим, що підприємство отримує дохід від реалізації готової продукції за кордон та здійснює операції з продажу валютної виручки На протязі 2020 року валютний курс коливався, що призвела до отримання доходів Товариства від продажу валюти у сумі 215 тис.грн., витрати на купівлю-продаж валют 443 тис.грн. Дохід від операційної курсової різниці склав 12 311 тис.грн., втрати від операційної курсової різниці склали 6 510 тис.грн.

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають внаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним фактором цінового ризику є зміни цін на товари, які Товариство придбає для основної діяльності. Операційна діяльність Товариства вимагає придбання

комплектуючих та матеріалів для виготовлення турбодетандерних агрегатів та енергозберігаючих утилізаційних турбодетандерних установок. Згідно прогнозу необхідних закупок необхідних матеріалів на наступний рік Товариство виконує хеджування ризику зміни цін закупок. Очікується, що вірогідність вірного прогнозу досить висока.

6.3. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що Товариство матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу. Товариство здійснює контроль за ризиком дефіциту грошових коштів, використовуючи інструмент планування поточної ліквідності.

Система ідентифікації і оцінки ризику ліквідності Товариства включає:

- Систему оцінки рівня ліквідності активів;
- Систему класифікації активів за рівнем ліквідності;
- Процедури інформування посадових осіб та органів управління товариства про зміни ліквідності активів;
- Оцінку можливих втрат при реалізації активу внаслідок недостатньої ліквідності.

Метою Товариства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю, шляхом використання власних коштів. Товариство має доступ до джерел фінансування в достатньому обсязі, а терміни погашення заборгованості, яка має бути виплачена протягом 12 місяців, за домовленістю з поточними кредиторами можуть бути перенесені на більш пізні дати.

Товариство аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, зобов'язаннями, а також прогнозні потоки грошових коштів від операційної діяльності.

7. Дослідження та інновації

Загальна трудомісткість робіт, які виконуються на перспективу, склала 4,2% від фактичної виробничої потужності в 2020 р. Дані роботи проводилися в області перспективних розробок і дослідно-конструкторських робіт для об'єктів потенційних Замовників різних країн.

Інноваційні розробки інженерних підрозділів використовуються Товариством для формування перспективних планів маркетингової діяльності, з метою пошуку зацікавлених інвесторів і формування потенційного ринкового попиту на науково-технічну продукцію ПрАТ «Турбогаз», при тісній взаємодії виробничих, наукових, комерційних і маркетингових служб.

Витрати на дослідження та розробки відносяться на витрати по мірі їх виникнення.

8.Фінансові інвестиції

Довгострокових фінансових інвестицій станом на початок та кінець 2020 року відсутні.

Поточні фінансові інвестиції це інвестиційні сертифікати ПВІФ "АРМАТ" НВЗТ ТОВ КУА "Спагія" та складають 3 898 тис.грн. Поточні фінансові інвестиції- це активи,

що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку чи збитку.

Знецінення вказаних фінансових активів у 2020 році визнано на суму 4 050 тис. грн.

9.Перспективи розвитку

У звітному періоді продовжувалась цілеспрямована робота з потенційними клієнтами як на внутрішньому ринку, так і на ринках Узбекистану, Білорусії, Туреччини, Казахстану, Італії, Єгипту, Фінляндії, Індії.

В рамках обраного напрямку маркетингової політики, а саме: цільової інформаційно-рекламної діяльності, розроблено та впроваджено нову версію сайту ПрАТ «Турбогаз». В сучасних умовах обміну інформації одним з методів просування продукції ПрАТ «Турбогаз» використовується скайп-конференції. Активно використовуються для потенційних замовників нові рекламні матеріали – презентації, флеш-карти, буклети детандер-компресорів та детандер-генераторів російською та англійською мовами.

Також продовжені роботи, у тому числі з маркетингових досліджень, спрямовані на освоєння нових непрофільних для ПрАТ «Турбогаз» сегментів ринків збуту продукції, затребуваної як на традиційних ринках, так і на ринках інших країн.

10.Корпоративне управління

Згідно статуту, метою діяльності Товариства є здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів Товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Товариства, створення, освоєння виробництва та постачання для потреб газової та нафтової промисловості устаткування для буріння, добування, підготовки, транспортування та переробки природного газу та нафти, а також устаткування для інших галузей народного господарства, розширення номенклатури та якості товарів та послуг, що пропонуються, участь в прискореному впровадженні науково-технічних досягнень, наукове сприяння в галузі охорони навколишнього середовища, реалізація виробничо-економічних і соціально-культурних інтересів акціонерів Товариства і осіб, що працюють за наймом, а також здійснення інших поставлених перед ним завдань, що входять до його правоздатності.

Управління Товариством здійснюють:
- вищий орган Товариства – Загальні збори акціонерного Товариства (у подальшому – Загальні збори);
- Наглядова Рада Товариства (у подальшому – Наглядова Рада);
- Виконавчий орган Товариства - Правління Товариства (у подальшому – Правління);
- Ревізійна комісія Товариства (у подальшому – Ревізійна комісія).

Загальні збори акціонерів є вищим органом управління, що здійснює управління діяльністю Товариства в цілому, визначає цілі та основні напрямки діяльності. Товариство щороку скликає Загальні збори (річні Загальні збори). Річні Загальні збори проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним року. Усі інші Загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими.

Наглядова рада акціонерного товариства є органом, що здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної статутом та Законом України «Про акціонерні товариства, контролює та регулює діяльність Правління. Кількісний склад Наглядової ради визначається згідно чинного законодавства та становить 5 осіб.

Виконавчим органом Товариства є Правління, яке здійснює управління його поточною діяльністю. За поданням Голови Наглядової ради, на першому засіданні Наглядової ради після її обрання, обирається (призначається) Голова Правління Товариство.

Персональний склад членів Правління затверджується Наглядовою радою за поданням новообраного Голови Правління не пізніше ніж через 30 днів після його обрання. Кількісний склад Правління визначається Наглядовою радою за поданням Голови Правління, але не може бути менше 3 осіб.

Органи управління Товариством діють на підставі законодавства України, Статуту, а також положень про Наглядову Раду, Ревізійну комісію, Правління.

Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства Загальні збори обирають Ревізійну комісію в складі 3-х (трьох) членів Ревізійної комісії. Права та обов'язки членів Ревізійної комісії визначаються положенням про Ревізійну комісію, а також договором, що укладається з кожним членом Ревізійної комісії.

Станом на 31.12.2020р.статутний капітал Товариства становить 14 829 906,00 грн. (чотирнадцять мільйонів вісімсот двадцять дев'ять тисяч дев'ятсот шість гривень 00 копійок).

Статутний капітал Товариства поділено на 4 237 116 (чотири мільйони двісті тридцять сім тисяч сто шістнадцять) штук простих іменних акцій, номінальною вартістю 3,50 (три гривні п'ятдесят копійок) кожна.

Дивіденд - частина чистого прибутку Товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію. Рішення про виплату дивідендів та їх розмір за акціями приймається Загальними зборами Товариства.

Товариство виплачує дивіденди виключно грошовими коштами, дивіденди за 2019 рік не нараховувались.

Голова правління Купригін О.В.

Головний бухгалтер Олефіренко Г.М.